

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/125/2019
Identifikačné číslo spisu:	1514217559
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1514217559.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ V. N. Q., bývajúceho v H., P. XX, v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Martinom Babjakom, advokátom so sídlom v Košiciach - Staré mesto, Kováčska 40 a 2/ M. Q., bývajúcej v Y. XXX, proti žalovanej Prima banke Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M., o určenie neplatnosti právnych úkonov a vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý spor bol vedený na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 10C/335/2014, o dovolaní žalobcu 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2018 sp. zn. 9Co/243/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi 1/ v plnom rozsahu.

Žalobkyni 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. októbra 2018 sp. zn. 9Co/243/2017 zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 22. mája 2017 č. k. 10C/335/2014-280 (ktorým súd vyhovel žalobe o určenie, že ustanovenie bodu 4.5 zmluvy o poskytnutí úveru č. XX/XXX/XX z 26. februára 2008 uzavretej stranami je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 129,14 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania a rozhodol o trovách konania) a konanie zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná má nárok na ich náhradu voči žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 100 %. Na odôvodnenie rozhodnutia odvolací súd, okrem iného, uviedol:

«(21.) Medzi stranami sporu nebolo sporné, že dňa 26.2.2008 uzavreli žalobcovia 1/ a 2/ ako dlžníci a žalovaný ako veriteľ zmluvu o poskytnutí úveru č. XX/XXX/XX, súčasťou ktorej bola v čl. 14.3. rozhodcovská doložka, podľa ktorej žalobcovia prijali návrh rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorej vzájomné spory, ktoré medzi zmluvnými stranami vznikli v súvislosti s úverovou zmluvou, je príslušný prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk, a zároveň bola žalobcom daná možnosť vyznačením označeného políčka vyjadriť nesúhlas s uvedeným návrhom

rozhodcovskej zmluvy, kedy by vzájomné spory v súvislosti s úverovou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Sporným nebolo ani to, že žalobcovia nesúhlas s návrhom rozhodcovskej zmluvy v označenom políčku nevyznačili.

(22.) Zmluva o poskytnutí úveru je v čl. 14.3. dostatočne určitá a zrozumiteľná, aby mohla byť považovaná za platný právny úkon. Žalobcovia tiež nespochybnili svoju skutočnú a vážnu vôľu uzavrieť danú zmluvu, avšak namietali, že nemali, a ani neprejavili vôľu byť viazaní čl. 14.3., ktorý podľa svojho obsahu predstavuje rozhodcovskú doložku, a to s poukazom na skutočnosť, že predmetné zmluvné ustanovenie je zahrnuté v Záverečných ustanoveniach zmluvy bez jeho osobitného zvýraznenia, pričom od žalobcov ako spotrebiteľov sa vyžadovalo, aby aktívne vyznačili, že rozhodcovskou doložkou nechcú byť viazaní, čo v konečnom dôsledku viedlo k tomu, že žalobcovia ako spotrebiteľia sú rozhodcovskou doložkou viazaní, aj keď si ju v texte zmluvy nevšimli a nerozumeli jej významu. Súčasne v takomto umiestnení a formulácii rozhodcovskej doložky žalobcovia videli rozpor s dobrými mravmi. Popri tom namietali porušenie poučovacej povinnosti žalovaným ako bankou vyplývajúcu z § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z., ktorú mal ohľadom rozhodcovskej zmluvy. Jadro ich argumentácie však spočívalo predovšetkým v tom, že čl. 14.3. predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to z dôvodu že zakladá znevýhodnené postavenie žalobcov ako spotrebiteľov.

(23.) Posudzovaná zmluva má povahu formulárovej, resp. typovej zmluvy, ktorú žalovaný (resp. jeho právny predchodca) uzatváral s veľkým počtom klientov a bola už predmetom posudzovania súdov v iných veciach, čo je odvolaciemu súdu známe z jeho činnosti. Najvyšší súd SR vo svojom aktuálnom rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/80/2017 podrobil obsahovo totožnú rozhodcovskú doložku z obdobnej spotrebiteľskej úverovej zmluvy prieskumu, pričom dospel k jednoznačnému záveru, že takéto zmluvné ustanovenie nemá znaky neprijateľnej podmienky. Rozhodcovská doložka nevyvoláva nerovnováhu medzi účastníkmi konania, nie je spôsobilá viesť k značnej procesnej nevýhode jednej z procesných strán. Žalobcovia (v tomto prípade žalobcom) bola daná možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z úverovej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, žalobca (žalobcovia) však možnosť výberu nevyužil a nevyznačením nesúhlasu v predznačenom políčku vyslovil súhlas s príslušnosťou rozhodcovského súdu na prejednávanie a rozhodovanie sporov v súvislosti so zmluvou o úvere a návrh rozhodcovskej zmluvy prijal.

(23.1.) Z vyššie uvedeného rozhodnutia vyplýva, že formulácia danej rozhodcovskej doložky, ktorá si vyžadovala zo strany spotrebiteľov aktívny prejav nesúhlasu s ňou, je prípustná, nakoľko možnosť výberu tým zostala nedotknutá. Nemožno ju teda považovať ani za rozpornú s dobrými mravmi. Odvolací súd konštatuje, že v tomto konaní nebolo preukázané, že by žalovaný uzavretím rozhodcovskej doložky podmieňoval uzavretie zmluvy, resp. poskytnutie spotrebiteľského úveru. Vzhľadom na spotrebiteľom danú možnosť voľby, ktorá bola podľa Najvyššieho súdu SR poskytnutá právne udržateľným spôsobom, nemožno hovoriť ani o absencii vôle žalobcov byť viazaní rozhodcovskou zmluvou. Pokiaľ ide o samotný význam rozhodcovskej doložky, tento je priamo v predmetnom zmluvnom ustanovení úplne a zrozumiteľne vysvetlený. Nespochybniteľne z neho vyplýva, že vzájomné spory vzniknuté v súvislosti s úverovou zmluvou je príslušný prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní rozhodcovský súd a že v prípade nesúhlasu s rozhodcovskou doložkou ich bude príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Takto formulovaná rozhodcovská doložka sama o sebe predstavuje poučenie o jej obsahu a význame zodpovedajúce požiadavkám stanoveným § 93b zákona č. 483/2001 Z. z., na ktorý poukazovali žalobcovia. Treba však tiež dodať, že ustanovenie § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretie zmluvy poučovaciu povinnosť banky pri uzatváraní rozhodcovskej zmluvy nestanovovalo. Hoci sa k tomu Najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí výslovne nevyjadril, z jeho rozhodnutia vyplýva i platnosť takejto rozhodcovskej doložky vzhľadom na jej systematické zaradenie v zmluve, nakoľko ani v tejto skutočnosti nevzhliadol znevýhodnenie postavenia spotrebiteľa. Zo žiadneho predpisu účinného v čase uzavretia posudzovanej rozhodcovskej zmluvy nevyplývala potreba formálne a obsahovo oddeliť rozhodcovskú zmluvu od zmluvy, či ju inak osobitne zvýrazniť. Neskôr účinné ustanovenie § 3 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z. z. upravujúce formálne náležitosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy vzhľadom na čas uzavretia rozhodcovskej zmluvy (26.2.2008) v tejto veci nemožno aplikovať, výslovne to vylučuje prechodné ustanovenie § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z., podľa ktorého sa rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1.1.2015 spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Pokiaľ žalobcovia odvodzovali právomoc všeobecných súdov konať a rozhodnúť v ich veci z ustanovenia § 3 ods. 6 zákona č. 335/2014 Z. z., predmetné ustanovenie

vytrhli z kontextu príslušného zákona a nesprávne ho vyložili. Celý § 3 zákona č. 335/2014 Z. z. upravuje náležitosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. Hoci konkrétne ustanovenie § 3 ods. 6 zákona č. 335/2014 Z. z. môže (izolovane) navodzovať dojem, že dáva spotrebiteľom právo vždy sa domáhať svojho práva na všeobecnom súde, napriek uzavretej rozhodcovskej zmluve, v skutočnosti ide o normu, ktorá stanovuje, že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nesmie takéto právo spotrebiteľovi svojim obsahom uprieť, teda nesmie byť z obsahového hľadiska pre spotrebiteľa výhradnou rozhodcovskou zmluvou. Pominúc tento nesprávny výklad, ustanovenia § 3 zákona č. 335/2014 Z. z. sú ako celok na posudzovanú rozhodcovskú zmluvu neaplikovateľné, pretože je to, ako už bolo uvedené, výslovne vylúčené prechodným ustanovením § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z.

(24.) S poukazom na princíp právnej istoty definovaný čl. 2 C. s. p. môže každý legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, pričom súdy sú povinné v súlade s týmto princípom konať a rozhodovať. Vzhľadom na skutočnosť, že Najvyšší súd SR ako súd dovolací, ktorý nepochybne predstavuje jednu z najvyšších súdnych autorít, rozhodol o platnosti rozhodcovskej doložky za takých skutkových a právnych okolností, ktoré sa po všetkých relevantných (z hľadiska skúmania platnosti daného zmluvného ustanovenia) stránkach zhodovali s rozhodcovskou doložkou, ktorá je predmetom posudzovania v tomto odvolacom konaní, odvolací súd nevidel priestor na odklon od takéhoto rozhodnutia Najvyššieho súdu, a to už vôbec nie z dôvodu existencie inej judikatúry Najvyššieho súdu týkajúcej sa právne a skutkovo viac či menej odlišných vecí, na ktorú poukazovali žalobcovia. Odvolaciemu súdu neprislúcha hodnotiť správnosť a zákonnosť postupu dovolacieho súdu, preto nemohol tiež prihliadať na žalobcami vytýkané porušenie § 48 C. s. p., ku ktorému malo podľa žalobcov dôjsť zo strany Najvyššieho súdu SR v konaní o dovolaní vo veci pod sp. zn. 3Cdo/80/2017

(25.) Napokon sa odvolací súd zaoberal ešte osobitnými okolnosťami, ktoré napriek včas vznesenej a dôvodnej námietke podľa § 106 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom do 31.12.2014 umožňovali a súčasne ukladali súdu vo veci konať a rozhodnúť. V posudzovanej veci nenastala situácia, že by strany sporu zhodne vyhlásili, že na zmluve netrvali. Nejde ani o prípad, kedy by v súdnej veci existovalo rozhodnutie cudzieho rozhodcovského súdu, ktoré by nebolo uznané v Slovenskej republike. Z predchádzajúcich častí odôvodnenia tohto rozhodnutia tiež vyplýva, že rozhodcovská zmluva existuje, je platná a prejednanie tejto veci nepresahuje rámec právomoci priznanej rozhodcovskou zmluvou (týka sa všetkých vzájomných sporov z uzavretej úverovej zmluvy). Predmet žalobcami uplatnenej žaloby, ktorým je určenie neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky spotrebiteľskej zmluvy a vydanie bezdôvodného obohatenia, môže byť podľa práva SR podrobený rozhodcovskej zmluve, resp. rozhodcovskému konaniu. Arbitrabilita sporu o vydanie bezdôvodného obohatenia v zásade nie je sporná. Pokiaľ ide o spor v časti určenie neplatnosti a neprijateľnosti zmluvnej podmienky, rozhodcovský súd by sa musel touto okolnosťou zaoberať prinajmenšom prejudiciálne, ak by nebola žalobcami výslovne poňatá do žalobného petitu. Bolo by v rozpore so zmyslom a účelom rozhodcovského konania, ak by samotné uplatnenie určovacieho nároku žalobou vylučovalo arbitrabilitu sporu. Jej vylúčenie v prípade žalôb o určenie právnej skutočnosti nemožno vyvodiť zo žiadneho právneho ustanovenia, nejde ani o spor, ktorý by nebolo možno ukončiť súdnym zmierom či dohodou o urovnaní (§ 1 ods. 2 v znení účinnom do 31.12.2014, resp. § 1 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z. z.). Napokon v posudzovanej veci nejde ani o prípad, že by sa ňou rozhodcovský súd odmietol zaoberať. S poukazom na okamžitú aplikabilitu Civilného sporového poriadku odvolací súd uvádza, že neboli splnené ani osobitné okolnosti, na základe ktorých by všeobecný súd vo veci musel konať a rozhodnúť, vyplývajúce z § 7 ods. 1 a 2 C. s. p., ktoré sú zásadne zhodné s podmienkami podľa § 106 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom do 31.12.2014.

(26.) Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov musí konštatovať, že v konaní neboli splnené procesné podmienky na vydanie rozsudku z dôvodu nedostatku právomoci všeobecných súdov konať a rozhodnúť v spore, keď túto právomoc má rozhodcovský súd určený v rozhodcovskej zmluve uzavretej medzi stranami sporu. Rozsudok súdu prvej inštancie je preto potrebné v celom rozsahu zrušiť v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) C. s. p. Vo veci boli splnené predpoklady, pre ktoré je potrebné konanie zastaviť v zmysle § 106 ods. 1 O. s. p. účinného v čase začatia konania, ktorého ekvivalentom je § 6 ods. 1 C. s. p. Vzhľadom na princíp okamžitej aplikability Civilného sporového poriadku vyjadrený v jeho prechodnom ustanovení § 470 ods. 1 preto odvolací súd konanie zastavil podľa § 6 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 391 ods. 1 C. s. p.»

2. Proti uzneseniu odvolacieho súdu žalobca 1/ podal dovolanie. Jeho prípustnosť žalobca 1/ vyvodzuje z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

2.1. Vádu konania, v dôsledku ktorej mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, žalobca 1/ vidí v tom, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje odôvodnenie vo vzťahu k zásadným relevantným otázkam. Tvrdí, že «odvolací súd vôbec neskúmal individuálne dojednanie predmetnej rozhodcovskej doložky a logicky tak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje ani dôvody, na ktorých by odvolací súd svoj (prípadný) názor o individuálnom dojednaní predmetnej rozhodcovskej doložky založil. Odvolací súd tak bez akéhokoľvek odôvodnenia neaplikoval jednoznačné ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka.» Podľa žalobcu 1/ «Je preto hrubým zásahom do práva žalobcov na spravodlivý proces, ak odvolací súd vôbec neskúmal konkrétne skutkové okolnosti uzavretia rozhodcovskej doložky medzi stranami, a teda rozhodol v rozpore so zákonom ustanovenou vyvrátiťnou domnienkou neexistencie individuálneho dojednania predmetnej rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. S ohľadom na vyššie uvedené, odvolací súd celkom svojvoľne a arbitrárne rozhodol o zastavení konania s poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu v celkom inej veci medzi inými účastníkmi. Odvolací súd si spis 3Cdo/80/2017 nevyžiadal, a preto ani nemohol tieto skutkové okolnosti posúdiť. Preto konštatovanie odvolacieho súdu vyššie uvedeným postupom, kedy si odvolací súd nevyžiadal spis 3Cdo/80/2017, a napriek tomu založil napadnuté rozhodnutie na posudzovaní zhody skutkového stavu predmetného sporu so sporom, o ktorom dovolací súd rozhodol pod sp. zn. 3Cdo/80/2017, možno považovať za nesprávny procesný postup s dôsledkami uvedenými v § 420 písm. f/ C. s. p. Taktiež odvolací súd nijako nezdôvodnil, prečo vôbec nezohľadnil zásadné rozhodnutia dovolacieho súdu, na ktoré poukázali v konaní žalobcovia (uvedené nižšie v časti C tohto dovolania) a v ktorých dovolací súd zaujal zásadné právne názory k rozhodcovským doložkám všeobecne. Prítom tieto právne názory nemožno opomenúť len preto, že sa netýkajú tej istej rozhodcovskej doložky (resp. s tým istým znením) ako v prejednávanom prípade. Akceptovanie takéhoto postupu odvolacieho súdu dovolacím súdom by viedlo k absurdným dôsledkom, najmä k praktickej nepoužiteľnosti ustanovení C. s. p. odkazujúcich na ustálenú súdnu prax a riešiacich odchýlenie sa od skorších právnych názorov NS SR. Odvolací súd nedal odpoveď adekvátnu riadnemu odôvodneniu rozhodnutia ani pokiaľ ide o ustanovenia zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „ZSRK“], na ktoré poukazovali žalobcovia. Odvolaciemu súdu uniklo, že ust. § 73 ods. 3 ZSRK, v zmysle ktorého „rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia“ vzťahuje použitie doterajších predpisov výlučne čo sa týka náležitostí rozhodcovskej zmluvy, nakoľko v prípade, ak by sa nová právna úprava ZSRK použila aj na doterajšie rozhodcovské zmluvy, absolútna väčšina z nich by bola z dôvodu nesplnenia požiadaviek kladených ZSRK na spotrebiteľské rozhodcovské zmluvy neplatná. V prípade ust. § 3 ods. 6 ZSRK však ide o procesné ustanovenie, ktoré je iba procesným odrazom skoršieho znenia (k času uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy) Občianskeho zákonníka (ktoré taktiež odvolací súd na vec neaplikoval), a ktorého použitie aj na rozhodcovské zmluvy uzatvorené pred 1. januárom 2015 nevyklučuje žiadne ustanovenie ZSRK. Pokiaľ sa ZSRK použije v zmysle jeho prechodných ustanovení aj na rozhodcovské konania začaté pred 1. januárom 2015, možno z toho nepochybne vyvodiť, že aj ust. § 3 ods. 6 sa použije aj na rozhodcovské zmluvy uzatvorené pred 1. januárom 2015. Preto u ust. 3 ods. 6 ZSRK nejde v žiadnom prípade o ustanovenie obsahujúce „náležitosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy“ ako hmotnoprávneho právneho úkonu tak, ako to nesprávne uvádza odvolací súd v bode 23.1. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Keďže žalovaný vzniesol námietku nedostatku právomoci až za účinnosti vyššie uvedeného § 3 ods. 6 ZSRK, takáto námietka nemohla mať žiadne procesné účinky a nemohla mať za následok zastavenie konania.»

2.2. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalobca 1/ vyvodzuje z toho, že odvolací súd napadnutým rozhodnutím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vyjadrenej napr. v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/24/2013, 6MCdo/9/2012, 4MCdo/15/2012, 6ECdo/273/2013 a ďalších, najmä v ustálení, že predmetná rozhodcovská doložka sama osebe predstavuje poučenie o jej obsahu a význame zodpovedajúce požiadavkám stanoveným § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. Žalobca 1/ naostatok v dovolaní dochádza k záveru, že už spomínaným uznesením dovolacieho súdu sp. zn.

3Cdo/80/2017

«-bud' došlo k vydaniu rozhodnutia, ktoré je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, nakoľko otázky právneho posúdenia rozhodcovských doložiek vo vzťahu k poučovacej povinnosti a jej rozsahu, individuálneho dojednania neprijateľnej podmienky a dôkazného bremena dodávateľa ohľadom individuálneho dojednania neprijateľnej podmienky boli zjavne odlišným spôsobom riešené v množstve doterajšej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu tvoriacej ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu;

-alebo bola rozhodnutá vec skutkovo a právne diametrálne odlišná od prejednávanej veci, a to až tak, že žiadne z vyššie uvedených rozhodnutí dovolacieho súdu tvoriacich jeho ustálenú rozhodovaciu prax, na rozdiel od prejednávanej veci, nemohli vzťahovať.»

3. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu ho žiadala odmietnuť ako oneskorene podané, resp. zamietnuť ako nedôvodné.

4. Žalobkyňa 2/ sa stotožnila s dovolaním žalobcu 1/.

5. Žalobca 1/ v replike na vyjadrenie žalovanej poprel opodstatnenosť jej tvrdenia, že dovolanie podal oneskorene. Jej argumentáciu týkajúcu sa veci samej považoval za neopodstatnenú.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) predovšetkým skúmal, či dovolanie v danej veci podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), či táto oprávnená strana je zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP a tiež či dovolanie strana podala včas, v odvolacej lehote dvoch mesiacov počítanej od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Dospel k záveru, že sú splnené vyššie uvedené subjektívne a objektívne predpoklady účinného podania dovolania, včítane zachovania dovolacej lehoty a v tomto smere uplatnenú argumentáciu žalovanej nepovažuje za opodstatnenú. Žalobca 1/ (jeho zástupca) mal aktivovanú elektronickú schránku; súd preto musel prioritne doručovať do tejto elektronickej schránky, pričom doručovanie sa spravovalo v takom prípade ustanoveniami zákona o e-Governmente, konkrétne § 29 až 34 tohto zákona, ktorý v časti o elektronickej doručovaní má charakter špeciality k ustanoveniam Civilného sporového poriadku o doručovaní. Nie je na vôli strany sporu alebo iného zúčastneného subjektu, akou formou jej/mu súd bude doručovať písomnosti. Povinnosť doručovať písomnosti do elektronickej schránky je kogentne upravená a nezávisí od vôle strany či iného subjektu. Podľa obsahu spisu (elektronická doručka pripojená k č. l. 403 spisu) bolo uznesenie odvolacieho súdu doručené do elektronickej schránky zástupcu žalobcu 1/ 17. januára 2019. Dovolací súd poznamenáva, že aj v prípade, že by neplatil vyššie uvedený relevantný spôsob doručenia zásielky, ohľadne doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu by sa uplatnila fikcia doručenia podľa § 111 ods. 3 CSP na adresu pracoviska zástupcu žalobcu 1/ uvádzanú v zozname advokátov (Kováčska 40, Mesto Košice - mestská časť Staré Mesto) dňom 14. januára 2019 (nedoručená zásielka pripojená k č. l. 403 spisu). Dovolanie pritom bolo podané 13. marca 2019, teda včas. Naostatok dovolací súd mal za to, že ak by aj záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku nebol preukázaný mimo rozumných pochybností, súd musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (tak napr. m. m. III. ÚS 331/04 a III. ÚS 249/08), najmä ak strana sporu pri počítaní lehoty na opravný prostriedok vychádzala z doložky právoplatnosti vytvorenej súdom (17. január 2019).

7. Dovolací súd po ustálení včasnosti podania dovolania pristúpil k skúmaniu otázky, či dovolanie žalobcu 1/ je aj prípustné podľa ustanovení § 419 až 423 CSP. Dospel ale k záveru, že tomu tak nie je, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný (§ 447 písm. c/ CSP).

8. Dovolací súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (napríklad rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje

len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

9. Aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je ani podľa novej právnej úpravy „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

10. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

11. Prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Oproti úprave účinnej pred týmto dňom ide ďalej v tom zmysle, že nevyžaduje len to, aby bol dovolateľ zastúpený advokátom, ale aj to, aby už podané dovolanie bolo spísané advokátom (pravda, ak nejde o prípad uvedený v § 429 ods. 2 CSP). Zmyslom tejto právnej úpravy je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, nepripustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné náležitosti. Dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je totižto kardinálne správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

12. Pokiaľ žalobca 1/ tvrdí, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu má vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd na úvod svojich úvah, ktoré ho viedli k záveru, že jeho dovolanie je podľa tohto ustanovenia prípustné, poznamenáva, že z hľadiska prípustnosti dovolania z dôvodu vady konania podľa uvedeného ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnomu názoru dospel dovolací súd vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia

vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Hoci z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe okrem iných práv a záruk (právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a pod.) zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, avšak „Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.“ (napr. *Georgídias v. Grécko* z 29.5.1997, Recueil III/1997, m. m. pozri tiež rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9.12.1994, *Annuaire*, č. 303-B rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9.12.1994). Inak povedané, odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Súd ale nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Úlohou dovolacieho súdu bolo preskúmať, či požadované limity spravodlivého súdneho konania boli v prípade žalobcu 1/ dodržané a či sa náležité posúdenie sporu, stranou ktorého bol, odrazilo v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok, teda aj v náležitom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu.

15. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu 1/ na spravodlivý proces. V napadnutom uznesení odvolací súd jasne a zrozumiteľne uvádza, prečo mal za to, že je potrebné odvolaním žalovanej napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a konanie zastaviť.

16. Pre posúdenie otázky právomoci súdu bolo rozhodujúce posúdenie otázky platnosti rozhodcovskej zmluvnej doložky obsiahnutej v bode 14.3. zmluvy o poskytnutí bezúčelového úveru č. XX/XXX/XX z 26. februára 2008 vo výške 300 000 Sk. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dostatočne vysvetlil svoj záver, podľa ktorého rozhodcovská zmluvná doložka je platným zmluvným dojednaním, pretože je dostatočne určitá a zrozumiteľná, nevyvoláva nerovnováhu medzi zmluvnými stranami, nevedie k značnej procesnej nevýhode jednej zo strán a že žalobcom 1/ a 2/ bola daná možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z úverovej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd. Odvolací súd pritom, poukazom na požiadavku princípov právnej istoty, ktorá okrem iného vyžaduje, aby súdy v rovnakých podmienkach aplikovali právnu normu rovnakým spôsobom, vychádzal zo záverov uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júla 2018 sp. zn. 3Cdo/80/2017, ktorý rozhodol o platnosti rozhodcovskej doložky.

17. Dovolací súd nepovažuje za opodstatnenú dovoláciu argumentáciu žalobcu 1/, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje odôvodnenie vo vzťahu k zásadným relevantným otázkam, okrem iného, z dôvodu, že «odvolací súd vôbec neskúmal individuálne dojednanie predmetnej rozhodcovskej doložky a logicky tak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje ani dôvody, na ktorých by odvolací súd svoj (prípadný) názor o individuálnom dojednaní predmetnej rozhodcovskej

doložky založil ... celkom svojvoľne a arbitrárne rozhodol o zastavení konania s poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu v celkom inej veci medzi inými účastníkmi ... si spis 3Cdo/80/2017 nevyžiadal, a preto ani nemohol tieto skutkové okolnosti posúdiť. Preto konštatovanie odvolacieho súdu vyššie uvedeným postupom, kedy si odvolací súd nevyžiadal spis 3Cdo/80/2017, a napriek tomu založil napadnuté rozhodnutie na posudzovaní zhody skutkového stavu predmetného sporu so sporom, o ktorom dovolací súd rozhodol pod sp. zn. 3Cdo/80/2017, možno považovať za nesprávny procesný postup s dôsledkami uvedenými v § 420 písm. f/ C. s. p.». Podľa názoru dovolacieho súdu uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júla 2018 sp. zn. 3Cdo/80/2017 nebolo vydané «v celkom inej veci», ale vo veci analogickej. Z ostatne uvedeného rozhodnutia nepochybne vyplýva, že bolo vydané tiež v spotrebiteľskom spore vzniknutej zo zmluvy o poskytnutí úveru, tak ako v teraz preskúmanej veci, žalovanou Prima bankou Slovensko, a. s., takmer v rovnakom čase ako v preskúmanej veci. V obidvoch právnych veciach bola v úverovej zmluve pojatá v bode 14.3 záverečných ustanovení rovnaká rozhodcovská doložka («Klient vyhlasuje, že prijíma návrh tejto rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorej vzájomné spory, ktoré by medzi zmluvnými stranami vznikli v súvislosti s Úverovou zmluvou, je príslušný prejednať a rozhodnúť s konečnou platnosťou v rozhodcovskom konaní Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk (ďalej len „rozhodcovský súd“). Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že rozsudok rozhodcovského súdu bude záväzný pre zmluvné strany, že v stanovených lehotách splnia všetky povinnosti uložené v rozhodcovskom rozsudku, ktorý nie je možné zrušiť z dôvodov ako pri obnove konania podľa osobitného zákona. Ak klient označí toto políčko ? platí, že neprijíma vyššie uvedený návrh rozhodcovskej zmluvy, s tým, že vzájomné spory, ktoré by medzi zmluvnými stranami vznikli v súvislosti s Úverovou zmluvou, je príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd.»). Žalobcovia 1/ a 2/ nesúhlas s návrhom rozhodcovskej zmluvy, rovnako ako vo veci rozhodovanej v dovolacom konaní pod sp. zn. 3Cdo/80/2017, nevyznačili. Odvolací súd v preskúmanej veci teda rozhodol za takých skutkových a právnych okolností, ktoré sa po všetkých relevantných (z hľadiska skúmania platnosti daného zmluvného ustanovenia) stránkach zhodovali s rozhodcovskou doložkou, ktorá bola predmetom posudzovania konaní sp. zn. 3Cdo/80/2017.

18. Materiálny právny štát je postavený (okrem iného) na dôvere občanov v právo a právny poriadok. Podmienkou takejto dôvery je aj dostatočná miera právnej istoty občanov. Jedným zo základných princípov právneho štátu je princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý okrem iného vyžaduje, aby v prípade, keď súdy rozhodnú vo veci s konečnou platnosťou, ich rozhodnutie nebolo viac spochybňované v zmysle predvídateľnosti práva. Súdy majú v rovnakých podmienkach aplikovať právnu normu rovnakým spôsobom. Diametrálne odlišné právne posúdenie vecí súdom v skutkovo totožných veciach za jednotnej právnej úpravy je v podmienkach materiálneho právneho štátu neakceptovateľné.

19. Majúc na zreteli vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd v súlade s princípom právnej istoty vec posúdil rovnakým spôsobom ako dovolací súd v konaní o dovolaní vedenom pod sp. zn. 3Cdo/80/2017.

20. Dovolací súd posudzujúc i vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (keďže zastavenie konania, hoci pre také rozhodnutie tu neboli zákonné podmienky, by naplnilo znaky vady konania podľa § 420 písm. f/ CSP) dospel k záveru, že ide naostatok o rozhodnutí aj správne. Senát dovolacieho súdu, ktorý koná v danej veci, sa stotožňuje so závermi vyjadrenými v napadnutom rozhodnutí a obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Vzhľadom na uvedené vec nepostúpil veľkému senátu v zmysle § 48 ods. 1 CSP. Robí tak v intenciách rozsudku dovolacieho súdu z 10. novembra 2016 sp. zn. 3Cdo/174/2016 (R 17/2017), podľa ktorého ustanovenie § 48 Civilného sporového poriadku dopadá na prípady, v ktorých trojčlenný senát najvyššieho súdu dospeje k záveru, že je dôvod na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (stanovísk alebo rozhodnutí uverejnených v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), alebo na zmenu právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí trojčlenného senátu najvyššieho súdu, alebo na odklon od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí veľkého senátu. Pokiaľ trojčlenný senát dospeje k záveru, že tieto dôvody nie sú dané, vec nepostúpi veľkému senátu najvyššieho súdu.

21. Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti pripomenúť, že na základe ústavnej sťažnosti žalobcu bolo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júla 2018 sp. zn. 3Cdo/80/2017 podrobené ústavnoprávnemu prieskumu z hľadiska, či napadnutým uznesením nedošlo k porušeniu základného práva žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nálezom z 11. júna 2019 zn. III. ÚS 438/2018 (ďalej len „Nález“) Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti nevyhovел, pretože po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov pre zrušenie rozhodnutí súdov prvej i druhej inštancie a zastavenie konania, pričom nezistil, že by tieto závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplyvajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Z ústavnoprávnego hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pretože sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené. V danom prípade nič nenasvedčuje tomu, že by bol sťažovateľovi odopretý prístup k súdu. Závery preskúmaného rozhodnutia najvyššieho súdu z 26. júla 2018 sp. zn. 3Cdo/80/2017 možno v spojení s Nálezom zhrnúť tak, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby mal spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Pokiaľ je táto podmienka splnená, nemožno sa dovolávať bez ďalšieho neplatnosti takejto doložky. Nie je pritom rozhodujúce, či spotrebiteľ vyznačil súhlas s doložkou vedome alebo z nepozornosti. Podľa názoru dovolacieho súdu vyššie uvedená podmienka, vylučujúca možnosť domáhať sa neplatnosti rozhodcovskej zmluvnej doložky, bola v preskúmvanej veci splnená.

22. V napadnutom rozhodnutí odvolací súd poukázal na to, že žalobcom 1/ a 2/ bola daná možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z úverovej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, žalobcovia 1/ a 2/ však možnosť výberu nevyužili a nevyznačením nesúhlasu v predznačenom políčku vyslovili súhlas s príslušnosťou rozhodcovského súdu na prejednávanie a rozhodovanie sporov v súvislosti so zmluvou o úvere a návrh rozhodcovskej zmluvy prijali, a na to, že formulácia danej rozhodcovskej doložky, ktorá si vyžadovala zo strany spotrebiteľov aktívny prejav nesúhlasu s ňou, je prípustná, nakoľko možnosť výberu tým zostala nedotknutá. Z uvedeného podľa dovolacieho súdu vyplýva, že rozhodcovská doložka bola so žalobcami 1/ a 2/ dojednaná individuálne (k tomu pozri tiež body 44. a 45. Nálezu).

23. Dovolací súd za neopodstatnené považuje aj tvrdenie žalobcu 1/, že odvolací súd nedal riadnu odpoveď «pokiaľ ide o ustanovenia zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov». V bode 21.3. napadnutého uznesenia uviedol, že «Neskôr účinné ustanovenie § 3 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z. z. upravujúce formálne náležitosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy vzhľadom na čas uzavretia rozhodcovskej zmluvy (26.2.2008) v tejto veci nemožno aplikovať, výslovne to vylučuje prechodné ustanovenie § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z., podľa ktorého sa rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1.1.2015 spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Pokiaľ žalobcovia odvodzovali právomoc všeobecných súdov konať a rozhodnúť v ich veci z ustanovenia § 3 ods. 6 zákona č. 335/2014 Z. z., predmetné ustanovenie vytrhli z kontextu príslušného zákona a nesprávne ho vyložili. Celý § 3 zákona č. 335/2014 Z. z. upravuje náležitosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. Hoci konkrétne ustanovenie § 3 ods. 6 zákona č. 335/2014 Z. z. môže (izolovane) navodzovať dojem, že dáva spotrebiteľom právo vždy sa domáhať svojho práva na všeobecnom súde, napriek uzavretej rozhodcovskej zmluve, v skutočnosti ide o normu, ktorá stanovuje, že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nesmie takéto právo spotrebiteľovi svojim obsahom uprieť, teda nesmie byť z obsahového hľadiska pre spotrebiteľa výhradnou rozhodcovskou zmluvou. Pominúc tento nesprávny výklad, ustanovenia § 3 zákona č. 335/2014 Z. z. sú ako celok na posudzovanú rozhodcovskú zmluvu neaplikovateľné, pretože je to, ako už bolo uvedené, výslovne vylúčené prechodným ustanovením § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z.».

24. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah a záverov dovolací súd dospel k záveru, že žalobca 1/

nedôvodne argumentuje, že uznesenie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené a nepresvedčivé. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu 1/.

25. Žalobca 1/ vyvodzuje prípustnosť dovolania v danej veci aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

26. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

27. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1. 1. 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikátúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, prijatý ako judikát R 71/2018).

28. Súčasťou argumentácie žalobcu 1/ je, že dovolanie je nielen prípustné [vzhľadom na ňou tvrdený odklon právnych záverov odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP)], ale tiež dôvodné [lebo spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP)]. Žalobca 1/ tvrdí, že otázkami, pri riešení ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, boli v podstate všetky otázky ním považované za relevantné pre posúdenie veci (otázka, či žalovaná riadne splnila svoju poučovaciu povinnosť, či stranami dojedná rozhodcovská zmluvná doložka je či nie je neprijateľnou podmienkou, či žalobcovia 1/ a 2/ mali uzavrieť rozhodcovskú doložku nekonaním, nezaškrtnutím príslušného políčka, či z v čase uzavretia platnej právnej úpravy nevyplyvala potreba formálne a obsahovo oddeliť rozhodcovskú zmluvu od úverovej zmluvy alebo ju osobitne zvýrazniť). Uvádza viacero rozhodnutí, od ktorých sa mal odvolací súd pri riešení týchto otázok odkloniť. Žalobcom 1/ uvádzaný dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP ale dovolací súd nepovažuje za opodstatnený. Žalobcom 1/ uvedené rozhodnutia dovolacieho súdu nie sú odlišným právnym názorom ohľadne posúdenia rozhodcovskej doložky. Žalobca 1/ nebol v skutkových okolnostiach v rovnakom postavení ako spotrebiteľ v ním uvádzaných rozhodnutiach, pretože v napadnutom rozhodnutí odvolací súd vychádzal pri posúdení rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve z iných skutkových zistení.

29. V prípade rozhodcovských doložiek existuje množstvo rozdielnych skutkových situácií, ktoré vylučujú aplikáciu predošlých záverov odvolacieho súdu na posudzovanú vec. Medzi ne patria najmä: posúdenie totožnosti subjektov rozhodcovskej doložky a ich vzájomného postavenia, vyhodnotenie, kto a z akého dôvodu inicioval uzavretie rozhodcovskej doložky, výklad vôle vrátane posúdenia, či a akým

spôsobom sa pri uzavretí rozhodcovskej doložky realizovali práva spotrebiteľa rozhodnúť sa, a predovšetkým samotné znenie rozhodcovskej doložky.

30. V rozhodnutí sp. zn. 6MCdo/9/2012 zo 16. januára 2013 súd prvej inštancie konštatoval, že „medzi oprávnenou (resp. jej právnou predchodkyňou) a povinným bola dohodnutá rozhodcovská doložka umožňujúca riešiť spory z tejto zmluvy výlučne v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovská doložka bola súčasťou obchodných podmienok formulárovej zmluvy o úvere bez možnosti povinného - spotrebiteľa - ovplyvniť jej obsah, a teda nebola dohodnutá individuálne. Vyslovil záver, že takáto rozhodcovská doložka bola v neprospech povinného, preto bola neprijateľná. Povinný totiž mohol buď len odmietnuť zmluvu ako celok, alebo sa podrobiť všetkým podmienkam poskytnutia úveru, to znamená aj rozhodcovskému konaniu (ak vznikne spor), bez možnosti uplatniť svoje právo žalobou na všeobecnom súde“.

31. V rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/210/2012 z 20. decembra 2012 súd prvej inštancie konštatoval, že «Nekalú povahu rozhodcovskej doložky súd vyvodil z „obmedzenia“ práva spotrebiteľa (povinného) ako slabšej zmluvnej strany domáhať sa ochrany na všeobecnom súde v Slovenskej republike, pretože rozhodcovská doložka nebola dojednaná so spotrebiteľom individuálne a od spotrebiteľa vyžaduje, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Za hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom súd považoval skutočnosť, že povinný nemal možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť obsah predmetnej zmluvy, keďže jej súčasťou sú aj všeobecné obchodné podmienky, zmluvu mohol buď prijať, alebo odmietnuť ako celok.».

32. V dovolaní napadnutom uznesení odvolací súd dôvodil tým, že žalobcovi 1/ bola daná možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z úverovej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, žalobca 1/ však túto možnosť výberu nevyužil a nevyznačením nesúhlasu v predznačenom políčku vyslovil súhlas s príslušnosťou rozhodcovského súdu na prejednávanie a rozhodovanie sporov v súvislosti so zmluvou o úvere a návrh rozhodcovskej zmluvy prijal.

33. Vzhľadom na odlišnosť posúdenia skutkových okolností uzavretia rozhodcovskej doložky, keď v danej veci ani nešlo o rozhodcovskú doložku, ktorá by od spotrebiteľa vyžadovala, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, nemožno hovoriť o odklone od prechádzajúcich rozhodnutí najvyššieho súdu (k tomuto porovnaj aj body 41. a nasl. Nálezu). Rovnaké závery platia ohľadne ďalších žalobcom 1/ uvádzaných rozhodnutí.

34. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (napr. rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017).

35. Na správnosti záveru napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nemôže nič zmeniť ani zrušenie Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie k 1. januáru 2019, teda po rozhodnutí odvolacieho súdu (31. októbra 2018).

36. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP

37. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania voči žalobcovi 1/ v plnom rozsahu. Žalobkyni 2/ nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, keďže jej v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli.

38. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok